

SenterNovem stimuleert aanschaf gecombineerde luchtwasser

Overzicht van vijf luchtwassersystemen

De ministeries van LNV en VROM willen de aanschaf van zogenaamde gecombineerde luchtwassersystemen stimuleren in de varkens- en pluimveehouderij. Deze luchtwassers filteren naast ammoniak ook geur en fijnstof uit de lucht. SenterNovem heeft een breed scala aan stimulerings- en subsidiemogelijkheden uitgewerkt. In dit artikel een overzicht daarvan.

ing. Geesje Rotgers

SenterNovem ontplooit verschillende initiatieven om gecombineerde luchtwassers aantrekkelijker te maken voor de intensieve veehouderij. Daarmee geeft zij uitwerking aan het Programma Gecombineerde Luchtwassersystemen (PGL) van de ministeries van LNV en VROM. SenterNovem is een agentschap van het ministerie van Economische Zaken en wil bruggen slaan tussen rijksoverheid en bedrijven op het terrein van innovatie en duurzaamheid.

Gezonde marktwerking

Gecombineerde luchtwassers worden niet verplicht voorgeschreven. Maar zij bieden straks wel een oplossing tegen de uitstoot van fijn stof uit intensieve veehouderijen. SenterNovem wil een gezonde marktwerking en streeft naar meer

dere systemen en fabrikanten op de markt van gecombineerde luchtwassersystemen. "Wij willen dat kopers kunnen kiezen", zegt Sandra Erkelens, programma-adviseur bij SenterNovem. Inmiddels zijn er al vier systemen erkend volgens de Regeling Ammoniak en Veehouderij (RAV). Vijf andere systemen, waaronder twee voor pluimvee, zitten nog in de testfase. Die komen, mits zij goed werken, mogelijk op de RAV lijst. De tekeningen met omschrijvingen geven een overzicht van de verschillende systemen.

Stimuleren aanschaf

De Dienst Regelingen van het ministerie van LNV komt met een subsidieregeling voor de aanschaf van een gecombineerde luchtwasser. Naar verwachting is er vanaf september 2008 8,25 miljoen euro subsidiegeld beschikbaar. Op welke

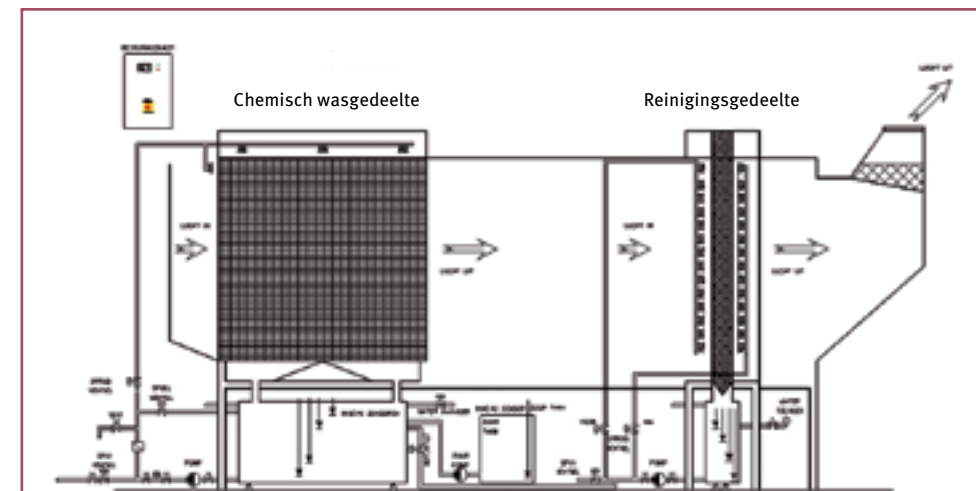
wijze dat verdeeld gaat worden is op dit moment nog niet bekend.

Betere technieken fabrikant

Via de regeling sbir (small business innovation research) wil SenterNovem fabrikanten stimuleren om met ideeën te komen voor verbeterde luchtwassersystemen. "Niet alleen systeembouwers in de veehouderij worden hiervoor uitgenodigd, maar vooral ook fabrikanten uit andere branches", zegt Erkelens. Het gaat dan vooral om ideeën voor energiebesparing, het terugdringen van spuiwater, systemen die gemakkelijk zijn in gebruik en goedkopere technieken. Fabrikanten die met waardevolle ideeën komen, kunnen van de overheid een opdracht krijgen voor de uitvoering ervan.

Betere technieken stal

Het zijn lang niet altijd fabrikanten die met de beste ideeën komen voor verbetering van luchtwassersystemen. Veel ideeën komen van gebruikers. "Soms weet de veehouder wat er aan een systeem moet veranderen om het praktischer te

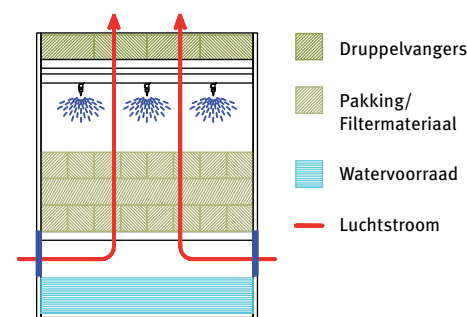
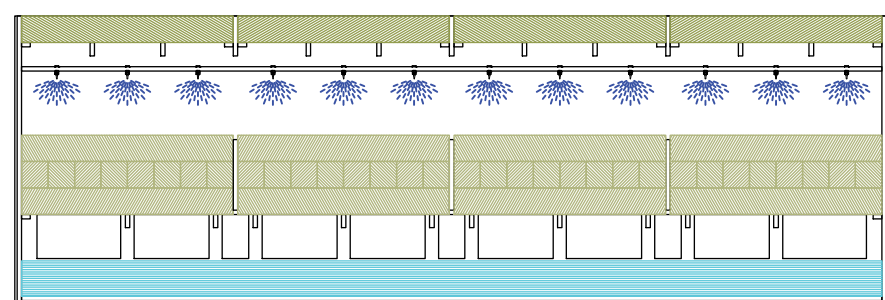

2 Sector: varkenshouderij

Type: Gecombineerd luchtwassersysteem.

Fabrikant: Uniqfill Air.

Beschrijving: De aangevoerde stallucht wordt gereinigd in twee fasen: chemisch en met water. Bij de chemische reiniging wordt de ammoniak gebonden aan speciale lamellen die met aangezuurd water worden bevochtigd. In het tweede filterpakket, dat continu wordt besproeid met water, worden geur en stof uit de lucht gewassen.

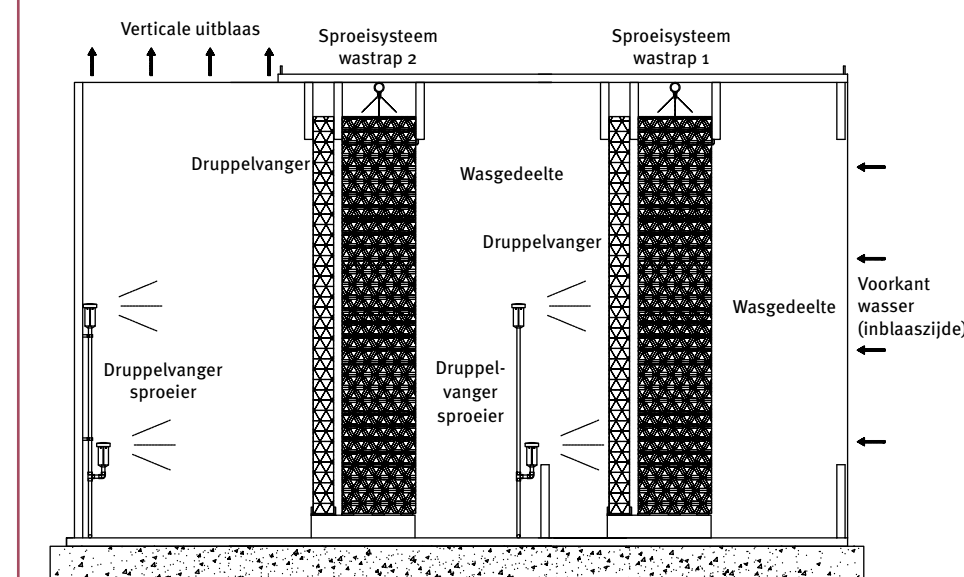

1 Sector: varkenshouderij

Type: Volledig biologische combi-luchtwasser.

Fabrikant: Dorset Milieutechniek.

Beschrijving: De sproeiers/vernevelaars zijn boven het filterpakket geplaatst en zorgen voor een continue bevochtiging en doorstroming van het filterpakket. Het filterpakket reinigen is hierdoor niet nodig. Het 0,90 meter hoger filterpakket zorgt voor een zeer lage drukval over de luchtwasser (25 Pascal). Hierdoor is het energieverbruik laag.

3 Sector: varkenshouderij

Type: Gecombineerd luchtwassersysteem.

Fabrikant: Bovema S-air.

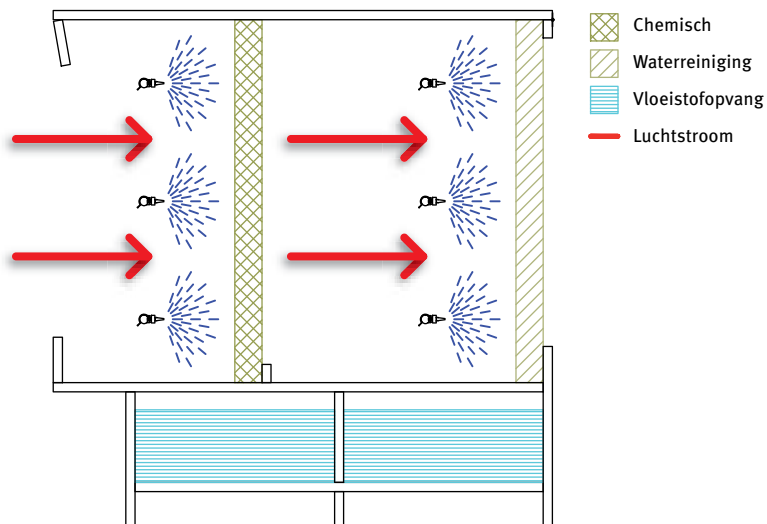
Beschrijving: De lucht wordt in twee stappen gewassen. In de eerste wastrap wordt zwavelzuur aan het waswater toegevoegd. Het zwavelzuur bindt de ammoniak. In de tweede wastrap wordt water gebruikt om de resterende geurcomponenten te binden. Een automatisch systeem zorgt ervoor dat het waterniveau op peil wordt gehouden. Als het waterpeil van de eerste wastrap daalt, wordt water vanuit trap 2 verpompt naar trap 1. Hierdoor zal de hoeveelheid spuiwater niet toenemen door toepassing van de tweede trap.

4 Sector: pluimveehouderij

Type: Gecombineerd luchtwassysteem.

Fabrikant: Dorset Milieutechniek.

Beschrijving: De luchtwasser bestaat uit twee gescheiden luchtwasunits met afzonderlijke pompen. Bij geringe luchtaanvoer kan een gedeelte worden uitgeschakeld. Zo kan energie worden bespaard. De fabrikant doet nog proeven met diverse filtermaterialen om tot de beste resultaten te komen. De enorme stofbelasting in de pluimveehouderij is één van de criteria voor de materiaalkeuze.

maken”, aldus Erkelens. In de loop van dit jaar wordt de subsidieregeling technologische aanpassingen luchtwassystemen opgesteld voor bedrijven die komen met een ‘handige tip’ om een systeem te verbeteren. De subsidie bedraagt maximaal 30.000 euro per project.

Pilotbedrijven

Inmiddels beschikt SenterNovem over vijf pilot-bedrijven waar een nieuw systeem te bekijken is. Gedurende het programma zal het aantal pilot-bedrijven zich uitbreiden tot ongeveer tien.

SenterNovem organiseert excursies naar de betreffende bedrijven voor geïnteresseerde varkens- en pluimveehouders (voor data en aanmelden: www.senternovem.nl/pgl). Bij voldoende belangstelling wil SenterNovem ook excursies organiseren voor bedrijfsadviseurs. U kunt zich hiervoor aanmelden door een e-mail te sturen naar PGL@SenterNovem.nl (vermeld welk(e) pilotbedrijf(ven) u wilt bezoeken). SenterNovem bericht u wanneer er een excursie wordt georganiseerd.

5 Sector: pluimveehouderij

Type: Biologische luchtwasser.

Fabrikant: Inno +.

Beschrijving: De installatie bestaat uit drie filterwanden. De eerste twee betreffen een waterwasser en een chemische wasser. De derde filterwand is een biofilter. Door zwavelzuur in de wasvloeistof, wordt in de chemische wasser de ammoniak gebonden. Door micro-organismen in de waterwasser en het biofilter wordt ammoniak omgezet in nitriet/nitraat en afgevoerd met het spuiwater. De verwijdering van stof uit de ventilatielucht vindt met name plaats in de twee natte wassers (de waterwasser en de chemische wasser). Verwijdering van geurstoffen gebeurt vooral in het biofilter.

